

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Festo Sacramenti, Lect. 7. tripart. Iubilate Deo omnis terra servite Domino
in lætitia, introite in conspectu ejus in exultatione. Explicat hæc Lectio
Psalmum nonagesimum nonum, & totum applicat ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

meditatione illud ruminaret, & adoraret cum affectu pietatis suavissimo. Unde quantum sibi gratum foret istud obsequium voluit Deus speciali miraculo ostendere. Nam in felle dum ei pedes aperiretur, reperta sunt tres pelliculae rotundae convolutae instar triplicis nucis; erant autem ejusdem magnitudinis, ponderis, coloris, & una tantum ponderabar quantum altera, & unica scorsum tantum quantum aliae duae simul. Hoc autem erat in testimonium hujus mysterii, in quo est & qualitas in tribus personis. Sic quia & ipsa erat devotissima mysterio passionis & crucis Domini inventa fuit in corde ejus impressa imago Crucifixi cum instrumentis Dominicae Passionis, clavus, lancea, columna, spongia, funiculus, instar nervorum hinc inde in utraque parte cordis dispositis. Quapropter haec B. Clara pingitur quandoque cum bilance in manu una ponderans hos supradictos globulos, & in altera manu cum Crucifixo inculpro in corde cum instrumentis Passionis Dominicae.

Sic etiam S. Barbara tanta pietatis affectu Sacrosanctae Trinitati fuit addicta, ut cum Pater ipseus Dioscorus, vir nobilis sed Gentilis, in alta turri ob egregiam pulchritudinem eam custodiendam incluseret, balneumque cum duabus fenestris tibi fieri iussisset, ipsa absente Patre tertiam addidit fenestram, & labri pavementum crucis signo quod Trinitatis professionem continet undique exornari voluit. Cumque reverens Pater de tertia fenestra inquireret, de hisque signis pavimento impressis, Virgo occasionem nata de Sacrosanctae Trinitatis mysterio & de fide illius mysterii ad salutem necessaria multis disseruit, ad illam fidem Patrem exhortans calcatis idolis Verum Patrem in impietate permanentem, & furere quodam in filiam actus, etiam propitias manus post multa tormenta in eam ijecit capite ipsam truncans; ipsa autem constantissima permansit, cum gaudio mortem obiens pro fide gloria SS. Trinitatis.

Poterat ergo ipsa dicere cum S. Augustino, possumus & nos; Invocat te Domine Deus meus casta conscientia mea, & suavis amor fidei mea, quam excussis ignorantia tenebris ad veritatis intelligentiam perduxisti. Invocat te Trinitas, beata vox clara & sincerus amor fidei mea, quam ab ipsis enutritus cinabulis illuminasti semper per illustrationem gratia tua, & quam adaugens confirmasti in me per documenta Matris Ecclesiae. Te invoco beata & benedicta & gloriosa una Trinitas; Pater & Filius & Spiritus sanctus, a quo per quem, in quo omnia; Vivens vita, vita a vivente, viventium vivificator; Unus a se, unus ab uno, unus ab ambobus; a quo, per quem, & in quo beata sunt omnia quae cumque beata sunt. Te decet laus, te decet honor, te decet hymnus. Tibi omnes Angeli, tibi coeli & universae potestates laudes indefinenter concingunt. Te omnis creatura magnifica, omnis spiritus laudat. Prophetae & Patriarchae Apostoli & Martyres, Sacrosancti Evangelii.

dotes & Confessores, Virgines & omnes electi tibi laudes dicunt, & ideo & nos cum illis te benedicere peroptamus pro modulo nostro in hac valle miseriarum, & tandem laudare & superexaltare perfectius in saecula saeculorum.

FESTO VENERAE SACRAM.

Luc. 7

Lubilate Deo omnis terra, servite Domino in laetitia, &c. Psal. 99.

Siquam propter aliquod beneficium Deo debetur gratiarum actio cum júbilo & exultatione, cum humili subiectione & adoratione, maxime haec debetur propter beneficium nobis praestitum in institutione Sacramenti Eucharistici. Est enim illud beneficium inter primaria recensendum, per quod se ita nobis communicat Deus noscitur, ut alius, archiusque non possit. Non potuit se divina bonitas communicare sublimitis, quam naturae nostrae divinam suam personam uniendo, ne nos divinitatis suae faceret participes, quod fecit per incarnationem. Ut autem non solum illa natura quam in individuo assumpsit tanti boni participes feret, sed etiam ad omnes divinae naturae consortium admirabili modo extendere, vult omnibus uniri & incorporari, seipsumque totum cum tota humanitate & divinitate sua communicat in hoc Sacramento, ut nos deificet & sibi conjungat; incorporeosque & consanguineos efficiat, ad germanissimam usque societatem, ut loquantur sancti Patres. An poterat magis charitatem exprimere, quam tali divinae unione, per quam sua nos reficit substantia & divinitate? Ideo cum istud Sacramentum instituit, dicit Evangelista: Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos; idque verum est non solum quia in finem vitam dilexit, sed maxime quia tunc dilectio in Eucharistici Sacramenti institutione sese ita manifestavit, ut Deus sacri amoris & dilectionis eam aliquo majore testimonio declarare non potuerit, nec ultra possit. Haec est igitur Coronis perfectissima amoris perfectissimi: haec Columna triumphalis dilectionis, cui signi illud potest; Non plus ultra, ut alibi diximus.

Lubilitatio Eucharistica Ps. 99. in tres partes dividitur.

Ioan. 13.

Merito igitur cum Propheta Regio hodie omnes invitamus ad jubulum & laetitiam, ad adorationem & reverentiam, ad obsequium servitutis, & gratiarum actionem, ad contemplationem eminentis hic divinae misericordiae & suavitatis, ad hymnum & laudem divinitatis. Hoc est quod singulis verbis repetitur; Lubilate, servite in laetitia, introite in exultatione, consistimini illi, laudate quoniam suavis est misericordia eius. Sed videamus, & explicemus singula, hodie & quae festivitati applicemus, sicque nos ipsos ad laudem exhortemur.

Primo igitur dicit Propheta, & nos cum illo idem hodie dicimus: Lubilate Deo omnis terra.

PARS I. Quae sit Lubilitas.

Est autem jubilatio, sive jubilus, gaudium mentis emens, quod verbis recitari non potest, nec tam penitus recitari; unde vox quantum in se est illud manifestare conatur. Hoc est quod dicit S. Greg. lib. 8. Moral. c. 40. *Jubilium dicimus cum tantam laetiam corde concipimus, quantum per sermonis efficaciam non explemus; & tamen mentis exultatio hoc quod sermone non explicat vice sonat.* Ob istud ergo Eucharisticum mysterium in ejus solemnitate jubilate pie animæ; & considerantes amorem divinum incomprehensibili modo in nos hic effusum, erumpant in vocem exultationis, possuntque dicere cum S. Bernardo: *Frater nos me capio pra laetitia; quod summa Majestas naturam suam natura carnis mea; & sanguis sub-velat (ipsam que carnem ac sanguinem specie panis & viviterum velans se totum mihi tradit) & miserum me in divitias gloriae suae non ad horam, sed in sempiternum includit, sique frater meus, cibusque meus Dominus Deus meus.* Hac exinanitio tam dignatorem rapit affectum meum, & istorum memoria concaluit cor meum. Quia verò pietas nostra nescit sufficiens exprimere gaudium quod ex tam ineffabili mysterio oriri debet, ideo cum Angelicis choris Agni solemnitate in caelo in perpetuum perfecte & consummate peragentibus corda & voces nostras jungimus, & cum illis jubilamus dicentes: *Dignus est Agnus qui occisus est, accipere virtutem, & divinitatem; & sapientiam & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem.*

Porrò cum dicitur; *Jubilat omnis terra*, invitatur omnes cujuslibet nationis; conditionis, sexus, ætatis, ad hanc jubilationem; non ergo solum Monachi aut Religiosi, Ecclesiastici aut sacerdotes, non solum cœlibatum proficientes, sed omnes omnino incolæ terræ invitantur, ut sint de illis, de quibus dicit Psaltes: *Beatus populus qui scit jubilationem: Domine in lumine vultus tui ambulabunt; & in nomine tuo exultabunt tota die, quoniam gloria virtutis eorum tu es.* Idem ergo est, *Jubilat Deo omnis terra*, ac si diceret; *Omnis gentes; Omnes qui habitatis orbem: Quique terrigenæ ac filii hominum, simul in unum devotus & pauper, ut alibi dixit idem propheta.* Cum hoc Sacramentum non sit institutum pro aliqua Natione, aut Regno aut Gente particulari, sed pro omnibus qui per Baptismi januam ingrediuntur Ecclesiam, non est hic distinctio Judæi aut Græci, Schyæ aut Barbari, Indi vel Ægyptii, Principis aut plebei, servi aut liberi, divitis aut inopis, masculi aut femine; ideo ad ejus festivitatem meritò invitatur. *Omnis terra. A solis ortu usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus, & offerretur ac sacrificaretur nomini meo oblatio munda, dicit Dominus.* Hæc est oblatio Eucharistici & vivifici panis, quia offertur sacrificiū & sumitur ut Sacramentum. Et quidem id fit in qualibet plaga mundi quantum habet insaniant hostes Christi. Nul-

In serm. de Nativ.

Apoc. 5.

Ad jubilum vocatur omni natio.

1. Psal. 88.

Psal. 48.

Malac. 1.

la enim pars orbis adeo est infecta hæresi, quin aliqui adhuc tamquam reliquæ & semen sanctum referentur qui sicut de populo Dei, ejusque Deificum panem participent. Velut, notius persecutores hæretici, adhuc in Anglia, Hollandia, Dania, Suevia, Asia, Africa America, hoc Sacramentum ab aliquibus conficitur & sumitur, & modò per illud usque ad Indiam, Japoniam, Sinas, nomina Dei honoratur. Ideo universim in ejus festivitate dicimus: *Jubilat omnis terra*, in mysterio scilicet, quod in totius orbis salutem institutum est. Audite hunc jubulum & veritatem resonantem in templis Christianorum omnes Judæi Hæretici, Athei, Infideles & disrupta furditate aperite autem interiorum duri cordis huic veritati, quæ tantam vim habet, ut ab Extremis Europæ usque ad extremas novi orbis oras efficaciter pervolarit, aperite, inquam, aures & oculos voci & luci fidei, & estote participes illius jubili ad quem invitatur omnis terra.

Uterius invitatur omnis terra ad hunc jubulum, quia in hoc mysterio eminet fructus terræ sublimis, de quo: *In die illa erit germen Domini in magnificientia & gloria, & fructus terræ sublimis, & exultatio in his qui salvati fuerint de Israel.* An non fructus terræ sublimis hic continetur, è terra virginea Christus, quæ aperta sine apertione geminavit Salvatorem juxta desiderium Propheta: *Rorate cœli desuper, aperiat terra & germinet Salvatorem?* An non fructus terræ sublimis corpus Christi è pane & fructu terræ Sanguis Christi de genimine vitis? *Educat panem de terra, & vinum latifecit cor hominis.* Hic est panis qui de terraeductus cor hominis confirmat. Hoc est vinum quod illud ætificat. Ergo meritò terra ad jubulum advocatur. Hoc est Verbum abbreviatum super terram consummationem continens omnium mysteriorum, de quo Apostelus ad Rom. 9. de quo & propheta *Ilaias c. 10. Consummationem & abbreviationem Dominus faciet in medio omnis terræ.* Si enim Verbum æternum Patris se abbreviasse quodammodo censetur in assumpta carne, jam adhuc magis se abbreviat, dum carnem & divinitatem concludit in Eucharistico Sacramento sub panis specie; dum modico continetur albicante orbe totius Orbis Dominus; dum etiam omnia legis sacrificia abbreviat in unico Mistræ sacrificio, in illo victimas omnes consumimus. Cum ergo omnia hæc facta sint super terram & propter terram; non sine causa dicitur: *Jubilat Deo omnis terra, servite Domino in latitia.* Nec immeritò hic dicimus: *Venite, & videte prodigia quæ posuit super terram; innumera enim continentur prodigia in hoc mysterio, innumeris prodigiis & miraculis illud Dominus voluit probatum in universa terra.* Quia nulla est Provincia aut Regnum, ubi non sit dictum aliquod miraculum in testimonium hujusce mysterii admirabilis, quorum omnium simul meminit et colli debet cum júbilo in hac festivitate & celebritate, illique ideo servendum in laetitia, obsequium omne fer-

2.

Isai. 4.

Isai. 45.

Psal. 103.

ne fer-

ne servitutis offerendo cum omni alacritate & gaudio. Ad haec omnia invitandi hymnidici chori, cerei accensi, flores parsi, rami condensi, campanarum sonorae thuribula dorifera, & alia exteriora interiorum alacritatis & devotionis incitamenta, quae a populis Christianis in hac solemnitate adhibentur plusquam in omnibus aliis, in signum non solum communitatis laetitiae, sed etiam in testimonium perfectae fidei & gratitudinis erga Dominum Jesum Christum hic praesentem.

PARS II. Psalmi.

Secundo dicitur, & iterum repetitur: Introite in conspectu eius in exultatione. Scitote quoniam Dominus ipse est Deus. Populus eius & oves pasce eius introite portas eius in confessione, atria eius in hymnis confitemini illi. Quid est introire in conspectu eius, nisi stare tamquam in eius praesentia, & conspiciete eum hic oculis fidei, licet absconditum sub specie Sacramentali, & dicite cum Elia: Vivit Dominus, in cuius conspectu suo, dicite cum Elia: Verè tu es Deus absconditus, Deus Israel Salvator.

2. Reg. 7. Ipsi. 45.

Mirabiliter absconditus est hic in Sacramento, sed ab oculis insipientium & infidelium; non est autem absconditus ab oculis eorum qui sunt vere de Israel, verè Fideles. Ipsi enim ideo Israel occupantur, hoc est videntes Deum, quia agnoscunt Deum suum & Salvatorem suum hic absconditum, illumque oculis pie contemplationis intuentur & adorant. Conspectum quoque ab eo, quia oculis misericordiae & amoris in ipsos jacit per species Sacramentales, quasi per cancellos, ita ut hic verum sit illud: En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, propiciens per cancellos. Nam SS. Patres per parietem intelligunt carnem quam ex nobis assumpsit; appropinquavit enim parieti dum adhuc sit carni: & sicut paries occultat eum qui post parietem est, sic caro occultabat divinitatem. Tamen paries ille habeat fenestras & cancellos quibus aliquo modo poterat videri a nobis, ac si licet multos divinitatis opera miraculosa, quae manifestabant eum qui post parietem latebat esse Deum verum, ut notat ibidem S. Greg. Sic etiam modò in hoc mysterio Eucharistico tam secundum humanitatem, quam secundum divinitatem latet post parietem specierum Sacramentalium, accidentibus panis vel vini occultantibus divinitatem & carnem, tamen ibi nos respicit per modos subtiles & enarrabiles: & nos quoque eum videmus per cancellos fidei nostrae. Unde quoties intuemur Venerabile Sacramentum, debemus stare in conspectu eius, & tamquam ab ipso praesenti & prius visi reverentiam ei exhibere, simul aperire oculos fidei & pietatis, quibus recipere modulo eum intuemur. Hoc est ergo quod dicitur: Introite in conspectu eius cum exultatione. Hoc etiam quod additur, introentes in conspectu eius: Scitote quoniam ipse est Dominus, ipse est Deus. Nos autem populus eius & oves pasce eius.

Cant. 2.

Quid est aliud dicere: Scitote quoniam Dominus ipse est Deus, nisi admonere nos certitudinis quam debet fides nostra habere, credendo quod is qui ibi continetur, verè Dominus noster est, verè Deus hostes? Est quidem scientia fidei nostrae obsecuta, est tamen certissima, quia nititur testimonio primae veritatis, quae nec potest falli nec fallere. Firmum ergo fundamentum Dei stat, firmum fundamentum fidei constat ab eo qui est Veritas & Vita pronunciatum: Hoc est Corpus meum, hic est sanguis meus, ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi. Quid consulis, o incredule, carnis oculum? Divinum consule oraculum. Quid consulis corporis sensum? Veritatis asserenti praebe line haeitatione assensum. Accedet homo ad cor altum, volens divina scrutari, & exaltabitur Deus, nec quae voluerit scire homo comprehendet, nec factis apprehendet, nisi intellectum captivet in obsequium Christi, in obsequium fidei: Desererunt servus meos servitio. Cave ergo murmurare cum Capharnaïtis & retrò abire dicendo: Quomodo hic potest nobis carnem suam dare ad manducandum? Sed potius dic cum Propheta: Dominus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abii. Immo dic cum Apostolis: Domine verba vitae aeternae habes, ad quem venimus? Oculus fidei tibi hic necessarius est, qui omnia penetrat quamlibet abscondita. Ille idem oculus qui ultra parietem humanae infirmitatis agnovit Deum absconditum in stabulo, in pabulo, in sepulchro, vitam in morte, summum spiritum in expiratione; orbem hunc clausum modico agnoscit Orbis Dominum in mystica consecratione. Et licet oculus corporis videatur adhuc post consecrationem cerere panem, cerere vinum ejusdem coloris, odoris, laporis, sicut antea; oculus tamen fidei illum corrigit, & docet non esse panem, neque vinum, sed corpus Christi Domini ac Dei nostri, haecque accidentia non manere nisi ad mysterium, ad meritum augmentum; & sub illis lateat divinitatem carni unitam in Verbo & vero Filio Dei.

Scitote igitur o Fideles, hic adesse illum qui Dominus vester est, qui Deus vester est. Ipse fecit vos, ipse redemit vos, ipse vult sanctificare vos, & tandem glorificare. Vos populus eius, ipse Rex vester & Dominus. Vos oves, ipse Pastor qui regit vos, qui ad pascea delictiosa doctrinae & gratiae deducit & ad rivulos ex quibus hauritur aqua refectio- nis ita ut nihil vobis deesse possit ipso regente, ipso ducente, ipso pascente. Introite ergo portas eius in confessione; atria eius in hymnis, & confitemini illi: hoc est, gratias illi agite; corde & ore confitemini ipsum esse Pastorem vestrum, Regem vestrum Dominum & Deum vestrum vobiscum semper in hoc mysterio praesentem. Agnoscite verum esse quod in Apocalypsi voce caelesti pronunciatum est: Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, & ipse populus eius erunt, & ipse Deus cum eis erit eorum Deus. An non hoc manifestè agnoscendum est,

Matt. 28.

Psal. 63.

Ioan. 6.

Apoc. 21.

dum sacratissimum tabernaculum in medio nostri cernitur (corpus scilicet eius in quo divinitas habitat) illudque tabernaculis nostris vult adornari, ut in illis possit adorari? Ibi Emmanuel, hoc est, *Nobiscum Deus*, & nobis specialiter Deus. Utinam & nos specialiter simus populus eius, speciali subjectione, devotione, servitute, obsequio, adoratione! Non enim taliter fecit omni nationi, & mysteria suae benevolentiae specialia symbola non manifestavit eis. Nec enim est alia natio tam grandis ac natio Christiana, quae habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis. Nam in nobis manet, & nos in eo per admirabilem unionem & communicationem. Inter nos usque in finem saeculi in hoc Sacramento agit, nullam nostri habens indigentiam, sed solum ut suam nobis demonstrat admirabilem charitatem & bonitatem. nostramque recipere excitet (spem & amorem); hinc unusquisque nostrum coram eo potest dicere: *Eccce Deus meus, fiducialiter agam, et non timebo, quia fortitudo est laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem.* Exultet ergo Fidelium coetus, jubilet, & gratias agat tamquam populus Domini, tamquam grex pascuae eius, introeat portas eius in confessione, atria in hymnis; imò intret usque in sancta sanctorum devotionis sanctissimae affectibus tamquam sacripedibus; nec enim jam sicut olim ullus excluditur, quandoquidem omnibus inelametur: *Exulta et lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui sanctus Israel.* Magnus utique in medio tui, ò Ecclesia fidelis, quae habitatio Sion ob contemplationem nominaris! Magnus in medio tui sanctus Israel, is qui in se sanctus est, qui à se sanctus est, qui Sanctificator est, qui Principium est & Fons omnis sanctificationis. Ipse longè sublimis in medio tui est, quam fuerit in medio Synagogae, in medio aetiqui populi Israel, ideoque strictius ad gratiarum actionem & recognitionem obligaris.

Psalm. 12.

Psalm. 12.

Psalm. 12.

Psalm. 47.

Psalm. 28.

centia. Magnus ibidem in sapientia, quia admirabili adinventione sapientia eius fit, ut in finem usque saeculi nobiscum maneat secundum humanitatem sub speciebus sacramentalibus, & nihilominus secundum eandem apud Patrem sit per praesentiam visibilem. Magnus in bonitate & charitate, quia cum ad bonitatem spectet sese diffundere & communicare, non potuit altiores arctiores modo id facere. Magnus in liberalitate, quia omne datum optimum & omne donum perfectum hic gratis offert oilibet volenti accedere; & tamquam fontem haurire de se aquam vitae, exuberantiam Spiritus & gratiae. Magnus denique in iustitia, quia iustissimè ordinavit ut eadem via homini restitueretur vita, qua venenum mortis propinatum fuerat. Percibum homo petierat, per cibum homo vitam recipit. Per escam Satan vicit hominem, per escam hanc Sacramentalem vincitur, & omne damnum reparaturat eius confusionem. De prima esca dicitur: *In quacunque die comedatis, morte morieris.* De secunda esca dicitur: *Qui manducat hunc panem, vivet in aeternum.* Sic cibo mortis vitae opponitur alimonia.

Gen. 22. Ioan. 6.

Multiformis proditorie ars ut artem falleret, Et mediam ferret inde hostis unie laerat.

Magnus in civitate nostra in monte sancto eius, in Ecclesia ab ipso sanctificata & electa: *Date ei magnificentiam, quia eius perfecta sunt opera, et omnes viae eius iudicia.* Laudate eius sanctitatem, potentiam, sapientiam, charitatem, bonitatem, munificentiam, iustitiam: quia omnes istae perfectiones & infinitae aliae eminent in huius Sacramenti institutione, quae incipit in monte sancto Sion, & perennabit in monte Sion mystico per aeternum illum figurato. Lauda ergo Sion Salvatorem, lauda Ducem & Pastorem in hymnis & canticis. Quantum potes tantum aude, quia major omnia laude nec laudare sufficis. Dicit rectè Psalter Dominò: *Secundum nomen tuum sic et laus tua.* Cum ergo ut jam diximus multiplex sit nomen Domini, prout in hoc Sacramento nobiscum se gerit, etiam à nobis laus multiplex debet reddi. Attende multiplex eius nomen. Ipse hic noster est Salvator & Redemptor; redemptionis applicans pretium & vitis remedium. Ipse est Sacerdos & Sacrificium, scriptum hic mysticè ut Agnum immolans in finem saeculi. Ipse est Dux & Pastor, nos tamquam oves suo pascens: cruores suam nutriens divinitate. Ipse est Sanctificator & Protector, sui nos hic sanctificans sanguinis asperusione, & in protectionem suscipiens sub umbra sua & regimine. Ipse est Sponsus & amator nos sibi hic maritans admirabili conjunctione & amore. Ipse est Glorificator, optans nos ad gloriae perdurere, & participes facere aeternae corona. O quot titulis & nominibus debemus gratias & laudes. ejus toto cordis affectu deantar! Omnia haec nomina, omnes hi tituli, nomina sunt & tituli misericordiae.

Psalm. 47.

Psalm. 47.

Psalm. 47.

fericordiae, indicantque causas varias strictissimae erga eum obligationis. Nomina sunt suavitatis & dulcedinis, quam exhibuit per bonitatem suam, & in aeternum exhibebit, ut merito dixerit Propheta: *Laudate nomen ejus, quoniam suavis est Dominus; in aeternum misericordiae eius.* Suavis utique in hoc Sacramento, in quo dulcedo & suavitas veluti in suo fonte potatur, ita ut fidelibus jure hic inlameretur; *Gustate & videte quam suavis est Dominus.* Manna hic ministratur habens omne delectamentum & omnem saporem suavitatis. Favus cum melle porrigitur; juxta suavissima illa asponi verba ad hoc Sacramentum invitantis: *Comedi favum cum melle meo.* Quid est favius cum melle, nisi caro Christi cum ejus divinitate? An non favius Corpus virginem Christi, quod efformavit MARIAM tamquam apic purissima & floribus sanguinis sui purissimis, ut illius suavitate reficerentur cuncti credentes usque in finem saeculi? Habet favius iste cellulas melle refertas, quia viscera Domini Jesu misericordiae affluunt, nec desunt foramina per quae effluant. Cellae sunt mellea vulnera ejus plena pietate, dulcedine, charitate; per has cellulas gustare licet, quam sit melleus, quam deliciosus & suavis Dominus Deus noster, & id maxime in hoc Sacramento. Per has etiam cellulas licet hic considerare, quanta sit ejus misericordia, quae etiam permanet nobiscum in aeternum. Hic memoriam abundantiae suavitatis ejus eructat cor piam, eructant labia sacra animae; memoriam quoque perennis misericordiae ejus, quia

Gen. 27

Joan. 6

Mat. 23

Psalm. 110

Psalm. 47

Mat. 30

Psalm. 77

Hac est generatio haereticum sectans cum pertinacia, ideoque in errores varios abiens, quia non audit Ecclesiam quae est *Columna & firmamentum veritatis*; Interpretisque fida verborum ipsius sui & promissionis ejus. Hac est generatio illa de qua verum est, quod dicit Sapiens: *Generatio quae Patri suo maledicit, & quae Matri suae non benedicit.* Generatio quae sibi munda videtur, & non est tota in foribus suis. Generatio cujus excessi sunt oculi, & palpebrae ejus in alta surrecta. Generatio quae pro dentibus gladios habet, & commandat molaribus suis, ut comedat inopes de terra, & pauperes ex hominibus. Singula enim ista nostris conveniunt haereticis. Ipsi Patri suo maledicunt, Deo scilicet Christoque, auctorem eum peccari dum faciunt; & Matri suae non benediciunt, quia Ecclesiae Matris vocem non audiunt. Ipsi sunt generatio quae videtur sibi munda, quia per externam quandam & imputativam justitiam & per specialem fiduciam mundari se putant & justificari; sed quia inanis est haec justitia & fiducia, manent in foribus suis illoti & immundi. Ipsi sunt generatio cujus excessi sunt oculi, quia in ipsis superbia omnis haereticis mater est, & illa semper ascendit, ita ut se erigat contra Deum & Ecclesiam ejusque doctrinam & sacramenta. Ipsi dentibus pro dentibus gladios habent, & commendant molaribus suis, quia gladio linguarum omnia lacra conscindunt; & comedunt inopes & pauperes de terra, dum audientium animos simplicisque fideles veneno suo inficiunt, & quasi deglutientes in infernum absorbent. Sed quicquid moliantur & occident, quantumlibet ut cantes rabiosi oblatrent, riantur, mordeant hanc veritatem Evangelicam, non deficiet unquam illa. De generatione in generationem transibit haec veritas; & inveniuntur semper aliqui qui verbis & scriptis, lingua & calamo, in morte & sanguine eam confirmant & obfirmant; etiam tempore Antichristi, cujus hi Pseudo-Christiani Praecursores sunt & Metatores, ut loquitur S. Cyprianus; quia *Veritas Domini manet in aeternum.*

PRO. 30.

Concludamus igitur & dicamus: Excita Domine Jesu Christe per gratiam tuam corda fidelium, sicut ut in hac die solemnitate tua coram te jubilent in universa terra, & serviant tibi in laetitia, in recordatione tot beneficiorum a te mediante hoc Sacramento perceptorum. Introceat in conspectu tuo in exultatione, quia tu es fortitudo, spes, & gloria eorum. Sciant te Dominam suam & Deum suum, & ut talem adorent; quia tu Creator es, qui fecisti eos cum non essent; Tu Redemptor & Salvator es, qui redemisti eos cum venditi essent; revocasti ad salutem eum perissent; Tu Pastor, & Dux, ipse populus tuus & oves pascuas, quia errantes reduxisti, & tua divinitate tuaque substantia pascere dignaris; Tu Glorificator es, ad aeternitatis beatitudinem eos dirigere viridantia pascua pascuas. Fac igitur ut modo atria tua ingrediantur in hymnis, & confiteantur tibi per humilem gratiarum actionem.

Contina

Laudent nomen tuum, & ex precordiis sonent præconia, agnoscentes quia usua vis est suavis misericordia tua, in æternum permanens super eos qui nunquam deleverunt veritatem quam perennare voluit de generatione in generationem, donec eam plenius sine volo contemplemur, quando mysticis symbolis ablatis faciem tuam nobis revelabis, & in illa limpide mysteria nobis jam abscondita agnosceamus.

THEMATATA PER OCTAVAM VENERAB. SACRAMENTI.

Verè tu es Deus absconditus, Deus Israel Salvator. Iaiæ. 45.

Explicatur in Candelabro Mystico, Tract 4. Lect 1. Memoriam fecit mirabilia suorum misericors & misericors Dominus Plal. 110.

Explicatur ibidem fusc Læctione secundâ, item Læctione quartâ.

Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israel, & in signum cui contradicetur. Luc. 2.

Explicatur de hoc Sacramento, & de præsentia reali Christi, cui hic contradicunt hæretici. Vide Læctionem tertiam ibidem.

Electo genua ad Patrem, ut possitis comprehendere quæ sit longitudo & latitudo, sublimitas & profunditas Ephel. 3.

Explicatur id de dimensionibus amoris divini, & quæ in hoc elucet Sacramento, Læctione 4.

Constituite diem solemnem in condensis usque ad cornu altaris, & dicit Deus meus es tu, & confitebor tibi, Deus meus es tu, & exaltabo te Plal. 117.

Explicatur hoc de eodem Sacramento, Læctione 6. Propositione 2. ubi multa de institutione huius Festi.

Quod bonum ejus, & quod pulchrum ejus, nisi frumentum electorum, & vinum germinans Virgines Zach. 9.

Explicatur de hoc Sacramento Læctione 8. per totam, cum exhortatione ad juveas & virgines.

Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat. 1. Cor. 11.

Explicatur Lect. 9. ubi fusc de dispositione requisita ad hoc Sacramento.

Ecce panis Angelorum factus est cibum viatorum, verè panis filiorum non mittendus canibus. S. Thomas in officio.

Explicatur per totam Læctionem decimam copiosè & moraliter.

TRACTATUS III. DE DOMINICIS POST PENTECOSTEN.

LECT. II. DOMINICA II. POST PENTECOSTEN. tripartita.

Homo quidam fecit cenam magnam, & vocavit multos, &c. Luc. 14.

PARS I.
De qualitate cœnæ & patrum familias in vitante. 3. Reg. 3.

HE multis convivis mentio fit in facris litteris, quæ infelicem sortita fuere exitum, multisque attulerunt exitum. Quid infeliciter convivio Absalonis? In illo remulenti Amnon interemptus est, filius Regis, frater Absalonis: sicque fœdavit frater impius fraterno sanguine convivium suum quasi Regium, non sine acerbo luctu Parentis, ac eorum qui fuerant invitati de comitatu Regio, quos fugâ sibi oportuit consulere. O funestum convivium! De Absalone illud dicere possumus:

Fasidit vinum, quia jam sicut ipse crurem:

Tam bibit hunc avidè, quam bibit ante merum.

Quid infeliciter iterum convivio Balthazaris? in illo manus cœlestis in pariete regio funestum exarat

decretum: Mane, Tezel, Phares; quod interpretatur Dan. 5. Daniel: Numeravit Deus regnum tuum & completit illud: Appensus es in statera, inventus es minus habens. Divisum est regnum tuum, & datum Medis & Persis. Eademque nocte Rex interfectus est, & successit in regnum Darius Medus. O funestum convivium!

Quid magnificentius convivio Assueri? Ad illud invitatus est omnis populus, à maximo usque ad minimum, septemque diebus præparatum fuit in vestibulo horti & nemoris, quod regio cultu & manu confutum erat. Verum quam infelix illius exitus, dum ibi Vasthi Regina, pulchra valde, à Regem & furor successio ignominiosè repudiata est? Similiter convivium quod Esther eidem Regi, & ejus primo Principi Aman præpararat festivum erat, deliciis & jucunditate referentem; sed infelix illius fuit exitus, dum ab illo Aman rapitur & erigitur in patibulum corvis futurus pabulum. O funestum convivium! Sic & de aliis multis conviviis norum est.

Feliciter his convivium illud & cœna magna de qua